

SCI-CONF.COM.UA

**SCIENCE AND INNOVATION
OF MODERN WORLD**

**PROCEEDINGS OF IX INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MAY 18-20, 2023**

**LONDON
2023**

SCIENCE AND INNOVATION OF MODERN WORLD

Proceedings of IX International Scientific and Practical Conference

London, United Kingdom

18-20 May 2023

London, United Kingdom

2023

UDC 001.1

The 9th International scientific and practical conference “Science and innovation of modern world” (May 18-20, 2023) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2023. 727 p.

ISBN 978-92-9472-194-5

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Science and innovation of modern world. Proceedings of the 9th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2023. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/ix-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-science-and-innovation-of-modern-world-18-20-05-2023-london-velikobritaniya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: london@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2023 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2023 Cognum Publishing House ®

©2023 Authors of the articles

**СТАДІЇ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ З ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ
СПОРІВ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ**

Оніщик Юрій Віталійович,
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри приватного та публічного права

Лобач Вероніка Романівна,
студентка 4 курсу
Київський національний університет
технологій та дизайну
м. Київ, Україна

Анотація: Розглянуто сутність та стадії провадження у справах з публічно-правових спорів в адміністративному судочинстві.

Ключові слова: провадження, публічно-правовий спір, адміністративне судочинство, стадії, суб'єкти публічних відносин.

Ефективність судового порядку оскарження рішень, дій або бездіяльності суб'єктів владних повноважень залежить від ряду об'єктивних і суб'єктивних чинників, ключовим із яких є чітке розуміння сутності провадження у справах з публічно-правових спорів в адміністративному судочинстві. Реалізуючи цілі та завдання адміністративного судочинства, адміністративні суди діють стадійно, тобто розгляд і вирішення публічно-правового спору, захист і відновлення порушених прав, свобод та інтересів осіб здійснюється послідовно, в межах окремо взятої процесуальної стадії [1, с. 19]. Особливе значення стадій полягає в тому, що саме вони відбивають логічну послідовність розвитку відповідного адміністративного провадження [2, с. 13].

Стадія являє собою відносно самостійну частину провадження в адміністративному судочинстві, із відповідним призначенням, визначеним колом осіб, характером дій, що виконуються учасниками, їх юридичним значенням та оцінкою. Під стадією адміністративного судочинства необхідно

розуміти спрямовану на досягнення матеріально зумовленого процесуально-правового результату динамічну, відносно відособлену сукупність об'єднаних у просторі і часі процесуальних дій, які характеризуються особливими засобами й формами їх здійснення й забезпечують логічну послідовність розвитку адміністративно-судового провадження [3, с. 339].

Стадії провадження у справах публічно-правових спорів в адміністративному судочинстві відображають логічну послідовність здійснення процесуальних дій, передбачених тим чи іншим провадженням для досягнення цілей, передбачених Кодексом адміністративного судочинства України (далі - КАС України). Аналіз КАС України дозволяє виокремити такі стадії провадження у справах з публічно-правових спорів в адміністративному судочинстві [4]: 1) відкриття провадження у справі (Глава 2 Розділу II); 2) підготовче провадження (Глава 3 Розділу II); 3) розгляд справи по суті (Глава 6 Розділу II); 4) апеляційне провадження (Глава 1 Розділу III); 5) касаційне провадження (Глава 2 Розділу III); 6) перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами (Глава 3 Розділу III); 7) виконання судових рішень в адміністративних справах (Глава 3 Розділу IV).

Першою стадією провадження у справах з митних спорів в порядку адміністративного судочинства є відкриття провадження у справі, яка включає такі етапи: 1) пред'явлення позову (ст. 168 КАС України); 2) вивчення суддею позову (ст. 169 КАС України); 3) прийняття одного із процесуальних рішень про: залишення позовної заяви без руху (ст. 169 КАС України), повернення позовної заяви (ст. 169 КАС України), відмову у відкритті провадження (ст. 170 КАС України), відкриття провадження в адміністративній справі (ст. 171 КАС України).

Підготовче провадження у справах з публічно-правових спорів в адміністративному судочинстві містить такі етапи: 1) відкриття провадження у справі (ст. ст. 173–178 КАС України); 2) проведення підготовчого засідання (ст. ст. 179–182 КАС України); 3) закриття підготовчого засідання (ст. ст. 173,

183 КАС України). Під час відкриття провадження у справі надсилаються копії ухвали про відкриття провадження учасникам справи, копії позовної заяви та доданих до неї документів, подання відзиву відповідачем. Підготовче засідання проводиться судом з повідомленням учасників справи та виконанням процесуальних дій, передбачених ч. 2 ст. 180 КАС України. Підготовче провадження закінчується закриттям підготовчого засідання шляхом постановлення ухвали про: залишення позовної заяви без розгляду; закриття провадження у справі; закриття підготовчого провадження та призначення справи до судового розгляду по суті.

Основною стадією провадження у справах з публічно-правових спорів в адміністративному судочинстві є розгляд справи по суті. Саме на цій стадії може бути остаточно вирішено питання про правомірність чи неправомірність позовних вимог підвладного суб'єкта публічних відносин. До цієї стадії можна віднести такі етапи: 1) відкриття судового засідання (ст. ст. 192–208 КАС України); 2) з'ясування обставин справи та дослідження доказів (ст. ст. 209–224 КАС України); 3) судові дебати (ст. ст. 225–228 КАС України); 4) ухвалення і проголошення (вручення) судового рішення (ст. ст. 236–256 КАС України).

Апеляційне провадження являє собою врегульований КАС України порядок оскарження фізичною чи юридичною особою рішення суду першої інстанції до суду вищого рівня; перегляд такого рішення, яке, на думку апелянта, прийняте на підставі неправильного та неповного встановлення фактичних обставин справи або з підстав невідповідності рішення вимогам матеріального і процесуального права з метою забезпечення захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб, забезпечення права на судовий захист та дотримання принципу законності під час правосуддя [5, с. 16]. Апеляційне провадження включає такі етапи: 1) відкриття апеляційного провадження (ст. ст. 298–305 КАС України); 2) апеляційний розгляд (ст. ст. 306–326 КАС України).

Під касаційним провадженням необхідно розуміти перегляд судових рішень першої і апеляційної інстанцій у межах встановлених законом

повноважень судом касаційної інстанції після перегляду їх у апеляційному провадженні за касаційними скаргами сторін та інших осіб, які брали участь у справі, а також осіб, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи та обов'язки [6, с. 246]. Етапи касаційного провадження є аналогічними апеляційному провадженню, а саме: 1) відкриття касаційного провадження (ст. ст. 332–339 КАС України); 2) касаційний розгляд (ст. ст. 340-360 КАС України). Відмінність полягає в тому, що під час касаційного провадження є попередній розгляд справи (ст. 343 КАС України) та підстави для передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду (ст. 346 КАС України).

Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами є окремою стадією провадження у справах з публічно-правових спорів в адміністративному судочинстві. За підставами, суб'єктами оскарження, предметом оскарження, порядком здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами ця стадія відрізняється від апеляційного та касаційного проваджень. Етапами стадії перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами є такі: 1) відкриття провадження за нововиявленими або виключними обставинами (ст. 366 КАС України); 2) розгляд заяви у судовому засіданні (ст. 368 КАС України); 3) прийняття судового рішення за наслідками провадження за нововиявленими або виключними обставинами (ст. 369 КАС України).

Останньою стадією провадження у справах з публічно-правових спорів в адміністративному судочинстві є виконання судових рішень в адміністративних справах, яка включає такі етапи: 1) звернення судових рішень в адміністративних справах до виконання (ст. 373 КАС України); 2) виправлення помилки у виконавчому документі та визнання його таким, що не підлягає виконанню (ст. 374 КАС України); 3) зупинення виконання судового рішення (ст. 375 КАС України); 4) поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого листа до виконання (ст. 376 КАС України); 5) примирення сторін у

процесі виконання (ст. 377 КАС України); 6) відстрочення і розстрочення виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання судового рішення (ст. 378 КАС України); 7) заміна сторони виконавчого провадження (ст. 379 КАС України); 8) поворот виконання судових рішень (ст. ст. 380-381 КАС України); 9) судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах (ст. 382 КАС України).

Слід зазначити, що в КАС України окремо виділено таке провадження як відновлення втраченого судового провадження (Розділ V). На наш погляд, відновлення втраченого судового провадження вирізняється певною специфікою і його не можна віднести до стадій провадження у справах з публічно-правових спорів в адміністративному судочинстві. Цьому провадженню більше притаманні ознаки окремого особливого провадження, а не просто стадії судового процесу. Про це свідчать такі аргументи: відновлення втраченого судового провадження допускається лише у закінченій адміністративній справі, публічно-правовий спір у якій був вирішений; ухвалюється кінцеве рішення про відновлення або відмову у відновленні втраченого судового провадження (останнє тягне за собою право особи на повторне звернення з такою самою заявою) і це рішення стосується справи, а не судового рішення, як у випадку перегляду за нововиявленими або виключними обставинами (такий перегляд в суді першої інстанції здійснюється в порядку спрощеного позовного провадження з повідомленням учасників справи); про окрему справу свідчать і приписи ст. 391 КАС України: «у справі про відновлення втраченого судового провадження заявник звільняється від оплати судових витрат»; у таких справах допускається апеляційне оскарження відмови у відкритті провадження за заявою про відновлення втраченого судового провадження та ухвали про відновлення або відмови у відновленні повністю або частково втраченого судового провадження (пп. 26, 27 ст. 294 КАС України) [7, с. 111].

Отже, провадження у справах з публічно-правових спорів в адміністративному судочинстві являє собою законодавчо врегульований

порядок здійснення процесуальних дій щодо вирішення конкретної адміністративної справи, однією із сторін якої є суб'єкт владних повноважень, а іншою – підвладний суб'єкт публічних правовідносин. До стадій провадження у справах з публічно-правових спорів в адміністративному судочинстві необхідно віднести такі: 1) відкриття провадження у справі; 2) підготовче провадження; 3) розгляд справи по суті; 4) апеляційне провадження; 5) касаційне провадження; 6) перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами; 7) виконання судових рішень в адміністративних справах.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Пчелін В.Б. Організація адміністративного судочинства України: правові засади: автореф. дис. ... докт. юрид. наук. Харків, 2017. 36 с.
2. Губерська Н.Л. Стадії адміністративних процедур: поняття та види. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2015. Випуск 32. Том 3. С. 11–15.
3. Бітов А.І. Характеристика процесуальної форми адміністративного судочинства. Актуальні проблеми політики. 2012. Вип. 46. С. 330–339.
4. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 року № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 12.05.2023).
5. Кукурудз Р.О. Апеляція в адміністративно-юрисдикційному процесі: питання теорії та практики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2010. 20 с.
6. Основи адміністративного судочинства в Україні (навчальний посібник для юридичних факультетів та юридичних клінік) / За заг. редакцією Александрової Н.В., Куйбіди Р.О. К.: Конус-Ю, 2006. 256 с.
7. Качур І.А. Інститут адміністративної справи в адміністративному судочинстві України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. К., 2018. 225 с.